

INHOUD

1	Inleiding en methodiek	13
1.1	Opzet en bewuste roekeloosheid in het arbeidsrecht en daarbuiten	13
1.2	Rechtseenheid en begripsuitleg	15
1.2.1	Rechtseenvoud	17
1.2.2	Rechtszekerheid	17
1.2.3	Rechtsgelijkheid	18
1.3	Probleemstelling en afbakening	18
1.3.1	Wat wordt bedoeld met ‘buiten het arbeidsrecht’?	19
1.3.2	Wat wordt bedoeld met ‘intern consistent’?	21
1.3.3	Wat wordt bedoeld met ‘vergelijkbare begrippen’?	23
1.4	Onderzoeksmethode (de ‘TRT-toets’)	32
1.5	Opzet van het onderzoek	34
2	Opzet en bewuste roekeloosheid in het arbeidsrecht	37
2.1	Inleiding	37
2.2	Opzet of bewuste roekeloosheid in artikel 7:658 BW	38
2.2.1	Historische en juridische achtergrond	38
2.2.2	Parlementaire geschiedenis bij het Nieuw BW	43
2.2.3	Uitleg volgens rechtspraak van de Hoge Raad	46
2.2.4	Ratio van opzet of bewuste roekeloosheid in artikel 7:658 BW	48
2.3	Opzet of bewuste roekeloosheid in artikelen 6:170 en 7:661 BW	50
2.3.1	Historische en juridische achtergrond	50
2.3.2	Parlementaire geschiedenis; wettelijke verankering in artikelen 6:170 en 7:661 BW	54
2.3.3	Uitleg volgens rechtspraak van de Hoge Raad	56
2.3.4	Ratio van opzet of bewuste roekeloosheid in artikelen 6:170 en 7:661 BW	59
2.4	Opzet of bewuste roekeloosheid en artikel 7:611 BW	63
2.4.1	Historische en juridische achtergrond	63
2.4.2	Uitleg volgens rechtspraak van de Hoge Raad	71

2.4.3	Ratio van opzet of bewuste roekeloosheid in het kader van artikel 7:611 BW	74
2.5	Tussenconclusie: bewuste roekeloosheid in titel 7.10 BW	76
2.6	Opzet of bewuste roekeloosheid in de lagere jurisprudentie	79
2.6.1	Inleiding	79
2.6.2	Lagere jurisprudentie over artikel 7:658 BW	81
2.6.3	Lagere jurisprudentie over artikel 7:661 en 6:170 BW	83
2.6.4	Lagere jurisprudentie over artikel 7:611 BW	87
2.6.5	Conclusie	88
2.7	Opzet in artikel 7:629 BW	88
2.7.1	Historische en juridische achtergrond	88
2.7.2	Parlementaire geschiedenis	91
2.7.3	Ratio van opzet in artikel 7:629 BW	92
2.7.4	Uitleg in de jurisprudentie	93
2.8	Conclusie	103
2.8.1	Opzet of bewuste roekeloosheid	103
2.8.2	Opzet ex artikel 7:629 BW	105
3	Opzet en bewuste roekeloosheid in het privaatrecht	107
3.1	Inleiding	107
3.2	Opzet of roekeloosheid in het verzekeringsrecht	109
3.2.1	Historische en juridische achtergrond	109
3.2.2	Parlementaire geschiedenis	112
3.2.3	Opzet en culpa in het strafrecht	116
3.2.4	Rechtspraak Hoge Raad	129
3.2.5	Ratio van de eigenschuldregeling in artikel 7:952 BW	138
3.2.6	Toepassing in de lagere jurisprudentie	140
3.3	Opzet of bewuste roekeloosheid in het vervoersrecht	143
3.3.1	Historische en juridische achtergrond	143
3.3.2	Parlementaire geschiedenis	144
3.3.3	Rechtspraak Hoge Raad	146
3.3.4	De drie elementen van Strikwerda	152
3.3.5	Ratio van de regeling van beperkte aansprakelijkheidsrecht in het vervoersrecht	153
3.3.6	Toepassing in de lagere jurisprudentie	157
3.4	Opzet of bewuste roekeloosheid in verband met het regresrecht van uitkeringsinstanties op werkgevers en collega-werknemers	161
3.4.1	Historische en juridische achtergrond	161
3.4.2	Parlementaire geschiedenis	162
3.4.3	Rechtspraak Hoge Raad	163
3.4.4	Ratio van de beperking van het regresrecht	168
3.4.5	Toepassing in de lagere jurisprudentie	172

3.5	Opzet of bewuste roekeloosheid in het contractenrecht	174
3.5.1	Historische en juridische achtergrond	174
3.5.2	Rechtspraak Hoge Raad	180
3.5.3	Ratio van de functie van opzet of bewuste roekeloosheid in het contractenrecht	183
3.5.4	Toepassing in de lagere jurisprudentie	185
3.6	Opzet of aan opzet grenzende roekeloosheid in het verkeersaansprakelijkheidsrecht	188
3.6.1	Historische en juridische achtergrond	188
3.6.2	Rechtspraak Hoge Raad	191
3.6.3	Ratio van de 50%- en 100%-regel	192
3.6.4	Toepassing in de lagere jurisprudentie	196
3.7	Ernstige verwijtbaarheid in het kader van bestuurdersaansprakelijkheid	197
3.7.1	Historische en juridische achtergrond	197
3.7.2	Parlementaire geschiedenis	202
3.7.3	Rechtspraak Hoge Raad	204
3.7.4	De ratio van het criterium 'ernstig verwijt'	210
3.7.5	Toepassing in lagere jurisprudentie	213
3.8	Opzet	214
3.8.1	Opzettelijke misleiding van de verzekeraar	214
3.8.2	Opzet van de verkoper (art. 7:23 lid 3 BW)	223
3.8.3	Opzet van derden in verband met risicoaansprakelijkheid (art. 6:178 sub e BW)	225
3.9	Conclusie	225
3.9.1	Inleiding	225
3.9.2	Opzet of roekeloosheid in het verzekeringsrecht	226
3.9.3	Opzet of bewuste roekeloosheid in vervoersrecht	227
3.9.4	Opzet of bewuste roekeloosheid in verband met het regresrecht van uitkeringsinstanties op werkgevers en collega-werknemers	228
3.9.5	Opzet of bewuste roekeloosheid in het contractenrecht	229
3.9.6	Opzet of bewuste roekeloosheid in het verkeersaansprakelijkheidsrecht	230
3.9.7	Ernstig verwijt in het bestuurdersaansprakelijkheidsrecht	231
3.9.8	Eindconclusie	232
4	Beoordeling van consistentie (de TRT-toets)	235
4.1	Inleiding	235
4.2	Bewuste roekeloosheid	237

4.2.1	Vergelijking aan de hand van begripsuitleg	237
4.2.2	Vergelijking aan de hand van terminologie	249
4.2.3	Vergelijking aan de hand van ratio	252
4.3	Vergelijking aan de hand van het type rechtssubject	263
4.3.1	Heeft het type rechtssubject invloed op het beschermingsniveau?	263
4.4	Opzet	272
4.4.1	Vergelijking aan de hand van begripsuitleg	272
4.4.2	Vergelijking aan de hand van terminologie	273
4.4.3	Vergelijking aan de hand van ratio	275
4.4.4	Vergelijking aan de hand van type rechtssubject	276
4.5	De TRT-toets: een afrondende beschouwing	277
4.5.1	De vorm van consistentie varieert	277
4.5.2	Twee methoden van wetgeving	279
4.5.3	De methodische keuze is willekeurig	280
4.5.4	Conclusie	281
5	Conclusie en aanbevelingen	283
5.1	Inleiding	283
5.2	Beantwoording van de onderzoeksvraag	284
5.3	Verdiert een ander of aangepast model de voorkeur?	285
5.3.1	Drie mogelijke modellen	285
5.3.2	Schuldbegrippen krijgen betekenis binnen hun eigen context	286
5.3.3	Twee alternatieven: regelgeleide of casuïstische rechtsvinding	289
5.3.4	Herijking van het bestaande model van schuldbegrippen	289
5.3.5	Geen schuldbegrippen, maar een model met open normen	293
5.3.6	Conclusie: een keuze voor open normen	302
5.4	Open verwijtbaarheidsnormen in het arbeidsrecht	305
5.4.1	De open verwijtbaarheidsnorm van artikel 7:658 BW	305
5.4.2	De open verwijtbaarheidsnorm van artikelen 7:661 en 6:170 BW	308
5.4.3	De open verwijtbaarheidsnorm in het kader van artikel 7:611 BW	314
5.4.4	De open verwijtbaarheidsnorm in het kader van artikel 7:629 BW	316
5.5	Slotopmerkingen	318
	Summary	321

<i>Inhoud</i>	11
Literatuur	329
Jurisprudentie	339
Curriculum Vitae	351
De Bakelsreeks	353